

ERŐSVÁR

MIGHTY FORTRESS

VOL. 11. ÉVFOLYAM

1943 FEBRUÁR

No. 2 SZÁM

"Szeretsz-e engem?"

Megejtő erő van ebben a kérdésben. Amikor a völgyény megfogja szelíden menyasszonya kezét és belenéz a szív rejtelmes tengerébe, ezt a kérdést sugja feléje: szeretsz-e engem?

Amikor hegyesucok tiszta magaslataira kuszik fel a turista s az Alkotó munkáján végigtekint, első gondolata nem lehet más, mint hogy átérzi Isten szeretetét, Aki ilyen szépet alkotott a föld gyermeke számára.

Amikor az Ur Jézus a megdicsőülés hegyéről már távozni készül, háromszor kérdi meg Pétert: szeretsz-e engem?

Nincs a földnek olyan gyermeke, aki ne vágyódna szeretet után. Esengünk, küzdünk, élünk azért, hogy szeressenek.

A szeretetnek azonban különös szabályai vannak. A szív nem képes magába zárni az egész világot, hanem leszűkíti azt egy néhány személyre. A fiatal szív úgy érzi, hogy szeretni tud mindenkit. Egyszer csak eljön az idő, amikor a szive jobban dobban valaki mellett s lassan dudolni kezdi: Csak egy kislány van a világban. . . .

Az Isten úgy teremtett bennünket, hogy mindenki megkapja a maga szeretetének tárgyát. Mindenki kapott valakit, akit szeretnie lehet és aki viszont szeretheti. Akik ezt nem találták meg, azok igazában sohase lehetnek boldogok.

A élet Istene csodálatosan hozza össze az embereket, akiket "egymásnak szánt". Milyen szomorú, amikor mégis egyesek elfeledkeznek arról, ami olyan drága érték, olyan éltető forrás az emberi szív számára. Kihült szívek olyanok, mint a halott oltárok hamuja, nincs már benne melegítő erő, biztató láng, csak a fekete üszök, amelyik egyre feketébb lesz, ami lassan összekeveredik a szeméttel.

Elgondolkozom az én szerelmemen. Kettőt engedtet szeretni az Isten: az egyházamat és a családomat. A családomhoz mindig csak örömet, boldogságot kellene vinnem és mégis fájó sebeimet, megfáradt életemet, gondba öszülő fáradt testemet viszem.

A másik szerelmemnek odaadtam egész életemet. Ifju álmaim arról a szolgálatról szövögeték a képzelet arany szálait, amit egy gyülekezet körében fogok majd végezni. Erőm, tudásom, aggodásom mind az övé. Sebei az én sebeim, öröme az én örömem, gyásza, bánata, küzdelme az én szívem harcai, én égek benne, érte morzsolódnak le napjaim. És mégis, amikor halkán megmerem kérdezni tőled is Istentől rendelet szerelmem: szeretsz-e engem? . . . arra gondolok, hogy nem szeretsz engem. Nem az embert kérdem, nem az eszközt, hanem azt, akit szolgának, az Isten szolgájának neveznek. Fájó, nagy sebemnek nem az a panasza, hogy semmibe veszik az embert, hanem az, hogy azt az ügyet, amit szolgállok, az Isten ügyét nem szereti az én népem az első szerelemmel. Az Isten ügye csak úgy elérhet mellettünk de szívünkben kihalt az a szerelem, az az égő forró buzgóság, mely Isten dolgai után kellene, hogy eltöltse a gyülekezetek szívét.

Talán öregek, fáradtak lettünk már? Valami titkos sejtés biztat arra, hogy feltegyem magamnak újra ezt a kérdést, amint azt egyszer Isten Fia kérdezte meg tőlem: szeretsz-e engem? Sajátmagamnak és gyülekezetemnek szívéhez szegezett kérdése ez a Megváltó ajkáról: Szeretsz-e engem?

Brachna.

AZ ADAKOZÁS MŰVÉSZETE.

Adni soha nem könnyű. Mikor adakozunk, akkor szembe helyezzük magunkat a legerősebb emberi indulattal, az önzéssel. Mivel az önzés emberi büns természetünknek egyik alapvető tulajdonsága, nagyon nehéz adni, akár milyen formában legyen az téve. A keresztyén módon való adakozás pedig egyenesen művészet. Nagyon kevés ember van, aki igazán megtanulja ezt a művészetet.

A keresztyén adakozás művészetét igazán csak azt tanulja meg, aki rájön arra, hogy neki nem az emberekkel, hanem az Istennel van számadása. Más szóval nem azért adunk, mert a pap szépen tud kérni, azért se, mert más is 'annyit' adott, azért se, mert ezzel a magunk számára dicsőséget akarunk szerezni, hanem egyedül azért, mert Istennel számadásunk van.

Az Istennel való számadás pedig abból áll, hogy a Biblia szavát megfogadjuk és megadjuk azt a tizedet, amit az Ur kér az ő gyermekeitől az Ő szent céljainak megsegítésére. A tizedet megadni persze megint csak az tudja és az meri, aki nem szájjal, de szívvvel hisz abban, hogy mindene amiye van, az Istennek ajándéka és semmit, de semmit el nem érhetett volna az Isten segítségével nélkül. Aki ezt szívből hiszi, annak könnyű megadni a tizedet minden javaiból.

Mikor pedig ráeszmélünk arra, hogy a ti-

zedet megadni annyit jelent, mint minden dollárból, amit keresünk Isten szent céljára adni tiz centet, megértjük azt, hogy miért vannak olyan kevesen, akik megtanulják az adakozás művészetét. Tiz cent minden dollárból! Nagy pénz mondjuk. Tiz dollár minden száz dollárból, amit keresünk! Még nagyobb pénz, mondjuk. Száz dollár minden ezer dollárból, amit keresünk! Igen nagy pénz, mondjuk! Pedig ha a Bibliát elfogadjuk mint Istennek könyvét, akkor a tizedben való adakozást is el kell fogadni.

Ha a keresztyén adakozás művészetét el akarjuk sajátítani, akkor tisztában kell lenni azzal, hogy mi nem egyes embereknek, nem is a papnak, de még egy-egy gyülekezetnek se tartozunk számadással. Az egyetlen személy akivel szemben számadásunk van, az a jó Isten. De Vele azután tiszta számadást kell tenni, ha azt akarjuk, hogy az Ő gyermekeinek hívattassunk.

Ha ezeknek a gondolatoknak és számoknak a világban vizsgáljuk meg a mi adakozásunk, látni fogjuk, hogy milyen messze vagyunk attól, ami a legkevesebb, amit tehetünk azzal szemben, aki mindenünket adta. Így látjuk alázatos beismeréssel, hogy a jó Istennek még a legkisebb dolgokban is adósai maradunk.

Leffler Andor.

Mi lesz a "Szivügy" sorsa?

Sokan olvasóink közül persze nem is tudják, hogy mi ez a "Szivügy", melynek sorsa felett aggodalmaskodunk. Nem holmi szerelmi kalandról van szó, hanem egy a buffaloi konferencián hozott igen komoly és méltóságos Egyházmegyei határozatról. Az, aki megőrizte az Erős Vár 1942-ik év októberi számát, abban a szerencsés helyzetben van, hogy fellapozhatja az Erős Vár fent említett számában a 3-ik oldalt és ott a második hasámban olvas-

hatja a következő határozatot "A Perth Amboyi gyülekezet e határozat értelmében az Amerikai Magyar Lutheránus Egyházmegye szivügyévé vált erre az évre."

Ez a 'szivügy' amiről egy-két dolgot el kell mondani, mert úgy érzem, hogy nagyon is mélyen hallgatnak az evangélikus berkekben erről az u. n. 'szivügyről'. Pedig, hogy őszinte legyek, illetlen dolog. 'Szivügyről' nem szoktak az emberek hallgatni. Ha valami szivügy,

SZIVES MEGHIVÁS.

A Clevelandi Első Gyülekezet kebelében működő Luther Márton Betegsegélyző és Templom Egylet tagjai sorába hívja Cleveland evangélikus népét.

Az Egylet gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján d. u. 3-kor, a 2830 East Boulevardi Evangélikus Iskolában.

Érdeklődőket szivesen látunk. Az egylet tagjai, vagy tisztviselői is felvilágosítással szolgálnak.

PÉNTEK PÁL, elnök

SZÓKE SÁNDOR, jegyző

BALOGH FERENC, pénztárnok

DOMBI LÁSZLÓ, titkár 2957 E. 115 St.

akkor az nagyon kedves ügy és azért mindenki igyekszik valamit tenni. Sajnos a tényállás az, hogy eddig senki sem tett semmit ezért, a 'szívügyért'.

Nem mondtam igazat, mert egy valaki tett valamit ezért az ügyért. Ez az egy valaki pedig maga a Perth Amboyi gyülekezet. A helyzet ugyanis az, hogy ünnepélyes ígéretet tettünk a Perth Amboyi magyar evangélikus gyülekezetnek arra, hogy őket megfogjuk MINDNYÁJAN segíteni, de elvárjuk tőlük is azt, hogy mutassák meg, hogy bennük is megvan az áldozatkészségre a hajlam. Ezen utasítással küldtük haza a Perth Amboyi delegátusokat Buffalóból. Erre a szíves biztatásra a Perth Amboyi nép nekigyürközve, nagy áldozat és lemondás árán előteremtett 500 dollárt, amit adósságba le is törlesztett. Erről tanubizonyosság az Erős Vár decemberi számában lévő Perth Amboyi hírekben közölt kimutatás. Azóta a Perth Amboyi gyülekezet reménykedve várakozik, hogy mit fog tenni az Amerikai Magyar Lutheránus Konferencia, azaz nem is annyira a konferencia, mint inkább a konferenciának élő tagjai, a gyülekezetek.

Mi, akik alaposan átvizsgáltuk a kis Perth Amboyi gyülekezet anyagi helyzetét, tisztában vagyunk azzal, hogy a szép kis Perth Amboyi templom és paplak, melyre már nincs sok adósság, el fog veszni, ha mi nem sietünk a már kimerült kis nyáj segítségére.

A buffaloi konferencia határozatait gyülekezeteink elfogadták, magukévá tették és ami az Erős Vár dolgát illeti, gyülekezeteink nagy része, már dicséretes módon be is váltotta. Sajnos a 'szívügyről' még eddig sehol sem volt szó. Itt az ideje, hogy egyháztanácsaink, akik tudjuk, hogy hivatásuk magaslatán állnak, itt is megteszik kötelességüket. Tudjuk, hogy gyülekezeteink derék népe sorsközösséget fog vállalni a kis Perth Amboyi nyájjal és az ő bőkezű adakozásuk ezt a 'szívügyet' is sikerre fogja vinni.

Leffler Andor.

REVOLVEREZÉS AZ EGYHÁZBAN.

Még a korezmák füstös levegőjében is bűn a revolverezés. Még az alvilág törvényei is le-

Melrose 3075—3076

BODNÁR A. LAJOS
TEMETKEZÉSI INTÉZET

3929 Lorain Avenue

Cleveland, Ohio

nézik azt, aki szükségtelenül használja fegyverét.

Amikor egy ostoba fajankó, aki társai között töltött fegyverrel bravuroskodik, mutogatja azt, amit tud vagy nem tud s általa a "geng" életét veszélyezteti, vagy esetleg lövöldözik is, azt a műveletet "revolverezésnek" nevezik.

Valahányszor emberek olyasmit tesznek, amit józan ész mellett nem tennének, kis eredményekért óriási dolgokat veszélyeztetnek, akkor azt szintén "revolverezés-nek" nevezzük.

Amikor egy neveletlen gyerek azzal fordul az apjához: "Apám adj nekem 5 dollárt azonnal, mulatni akarok és ha nem, akkor fejbe lövöm magam." Az ilyen tisztességtelen viselkedésre is azt mondják, hogy "a gyerek revolverezik az Apjával."

Amilyen szégyenteljes dolog az, ha valamelyik családban előfordul ilyesmi éppen úgy megvetésre érdemes az, ha az egyházi élet nagy családjában fordul elő hasonló eset. Amikor a gyülekezeti tagok közül valaki indítványt tesz valami közömbös dologra nézve s kijelenti, hogy "ha pedig ez nem lesz úgy, akkor itt hagyom az egyházat" az olyan tudatlan és szívtelen ember a maga hitetlenségéről és butaságáról tesz bizonyosságot, mert kis ügy ellenében óriási dolgot tesz kockára. Amikor egy ifjúság oda áll a lelkész elé s azt mondja: "mi mulatosságot akarunk s ha nem kapunk rá engedélyt, itt hagyjuk az egyházat." Olyankor az ifjúság revolverezik az egyházzal. Az ilyen magatartás természetesen, józan, tisztesség tudó és mindenek felett keresztyén ifjúságnál el sem képzelhető. Hiszen ez nem kevesebb, mintha valaki azt mondaná az édesanyjának: "Anyám ezen-tul, mindennap megtisztítod a cipőmet, mosni fogod a lábaim s ha én bejövök a szobába, akkor te azonnal kicsuszol s ha véletlenül valaki megkérdezné, hogy ki vagy te nékem, mondd azt, a szolgám, akihez én a lábomat törlöm."

Kis józanság néha nem ártana az egyházi élet berkeiben, ahol néha úgy repkednek a nagy szavak, mint az éretlen gyerkőc puszkagolyója. Nem tudjuk, kit sebezhetünk meg vele s kinek lesz egy egész életre szóló nagy halottja, mert valaki "revolverezett."

Brachna Gábor.

Légy olyan ember és élj olyan életet, hogy ha minden ember olyan lenne mint te és minden élet olyan lenne, mind a tied, ez a világ Isten paradicsoma lenne. (Brooks Fülöp.)

ERŐS VÁR

MIGHTY FORTRESS

Official Religious Monthly of the Hungarian
Lutheran Churches of America

Az amerikai magyar ág. hitv. ev. egyházak
hivatalos havi lapja.

PUBLISHER — Rev. Andor M. Leffler — KIADÓ

Office of Publication: — Kiadóhivatal:

2836 East Boulevard, Cleveland, Ohio

Editors: — Szerkesztők:

Rev. Gábor Brachna, 1900 West 28th Str.
Cleveland, Ohio.

Rev. F. W. Rettmann, 161 Hazelwood Ave.
Pittsburgh, Pa.

Rev. A. M. Leffler, 2836 East Blvd., Cleveland, O.
Minden cikk, közlemény, valamint minden előfi-
zetés, reklamáció és megrendelés hozzá köldendő.
Published under the supervision of the Board of
American Missions of the United Lutheran Church
of America, 39 East 35th Street, New York, N. Y.

Subscription price One Dollar annually.

Előfizetési díj évi egy dollár.

PRINTED
IN
U.S.A.

PRINTED
IN
U.S.A.

A KIADÓ-HIVATAL ÜZENETEI.

Szétszortan, széles Amerikában mindenkinek élnek rokonai, földie, ismerősei, akikhez a sors oly mostoha volt, hogy soha se voltak szerencsések közel lakni magyar evangélikus templomhoz. Ezek a hitsorsosok a mi igazi lelki árvaink. Az Erős Vár kiadója valahogy úgy érzi, hogy azoknak a hittestvéreknek, akik evangélikus gyülekezetben élnek kötelességeik vannak ezekkel a lelki árvaink szemben. Mit tehetünk értük? Irhatunk nekik néha napján az egyházi életről, a templomról, ahol az Isten szent Igéje prédikáltatik. De talán legtöbbet tehetnénk értük azzal, ha számukra megrendelnénk egyházi lapunkat, az Erős Várat.

Azok, akik egyházak körül élnek el se tudják képzelni, hogy milyen öröm az ilyen templomtól távol lakó hittestvéreknek kézhez venni egy evangélikus szellemben irt lapot! Akinek tehát van ismerőse, rokona olyan vidéken, ahol nincs evangélikus magyar templom, az rendelje meg legalább egy ismerősének, rokonának lapunkat, ha csak egy fél évre is. Hidjétek el testvérek, ezzel nem csak hogy szolgálatot tesztek az evangélikus sajtó ügyének, de nagy örömet és keresztyén cslekedetet visztek végbe.

JOHN K. SZÖLLŐSY

Szöllősy János Kálmán, okleveles balzsamozó
és engedélyezett temetkező

8027 W. JEFFERSON AVE, DETROIT, MICH.

Telefon: Vinewood 1-2353

Az Erős Vár hasábjában szívesen adunk helyet az ilyen irányú adakozásnak.

Olvasóink bizonyosan észrevették, hogy vannak gyülekezetek, ahonnan sokszor hónapokig nincsen egyházi hír. Ez persze nem azt jelenti, hogy abban a gyülekezetben nem történt semmi, azt se jelenti, hogy a kiadó nem akarja egyes gyülekezetek híreit leközzölni, hanem csak azt, hogy a kiadónak (aki az Egyházi Hírek rovatát szerkeszti) se a híreket nem küldik be, se pedig el nem küldik azokat a helyi lapokat, ahonnan ő azokat kivehetné. Éppen ezért, ha a testvérek több egyházi hírt szeretnének látni a gyülekezeteikből, szíveskedjenek lelkipásztoraikat buzdítani arra, hogy ők szorgalmazzák a híreknek a kiadóhoz való megküldését.

A kiadó azért is igen hálás lenne, ha az olvasók néha napján egy-egy levéllel felkeresnék és leírnák, hogy mi jelentett lelki vigaszt számukra a lapban, vagy melyik volt az a cikk, amelyhez hasonlótt többet szeretnének látni az újságban. A közmonsás szava szerint mondjuk, hogy 'Néma gyerekeknek anyja sem érti szavát'.

Végül ismétlen kérjük olvasóinkat, hogy ne feledkezzenek az Erős Várról. Az évi egy dollárokat fizessék be az egyházak pénztáraiba, hogy gyülekezetük eleget tehesen rája kiszabott kvótának. Pénz nélkül se feltartani, se nagyobbítani az újságot nem lehet. S a pénz amit egy-egy testvértől erre a célra kérünk nem sok, csak egy dollár évente. Mára ezt a legkisebb megerőltetés nélkül is meg tudja mindenki adni.

ELŐFIZETÉSEK.

PERTH AMBOY, N. J. (Nt. Wesselényi Miklós révén) Kálmán Dániel 2.00, Krutzler Károly 2.00, American Radio Sales and Service (hirdetésért) 15.00.

CLEVELAND ELSŐ EGYHÁZ (Bors Károly révén) Gebe István 1.00, Novák Gábor 1.00, Majoros Józsefné 1.00 Major István 1.00, Tamaskovics Mihályné 1.00, Mogor József, Painsville, O., 2.00.

CLEVELAND WEST SIDEI EGYHÁZ (Nt. Brachna Gábor révén) Huszárik József 1.00, May József 1.00, Mrs. Delich 1.00, Kovács József 1.00, Kankula Sándorné 1.00, Mrs. Stankow 1.00, Nagy Sándor 1.00.

A KIADÓNAK FIZETTEK Tamási Károly 1.00, Miklós István 1.00, Id. Papp Imre 1.00 (Cleveland), Dr. Kish György 1.00, (Ann Arbor, Mich.)

Telefon: Perth Amboy 4-4443

FULLAJTÁR JÁNOS PÁL

Papírozó, festő és építési vállalkozó

59 WILDWOOD AVE

FORDS, N. J.

MOLNÁR JÁNOS

temetkező és vizsgázott balzsamozó
8632 DEARBORN AVENUE, DETROIT, MICH.

Nem kell előre fizetni!

Telefon: Vinewood 21555.

Koporsók állandóan raktáron. Kápolna használat
teljesen díjmentes

Egyházi Hírek

BUFFALO, N. Y.

Lelkész: Nt. Papp János László.

EMLÉKTÁBLA hadbavonult ifjaink tiszteletére. Gyülekezetünk kebelében működő Luther Ligánk tagjai legutóbbi gyűlésükön elhatározták, hogy a hadbavonult evangélikus ifjak neveit egy templomban elhelyezendő emléktáblán fogják megörökíteni. Az emléktábla ünnepélyes felavatása, illetve leleplezése ápr. 18-án, viragvasárnap i-stentiszteleten fog megtörténni. Már most felkérjük a Buffalo és környékén élő evangélikus hiveinket, hogy a lelkészi hivatalban (1035 Grant St.) jelentsék be azon evangélikus ifjak neveit, akik a buffaloi evangélikus egyháznak hivei voltak, illetve itt konfirmáltak, hogy egyetlen evangélikus vallású testvérünk neve se hiányozzon az emléktábláról. Az emléktáblát úgy készítjük el, hogy a később bevonulandó katonafiuk neveit pótlólag is elhelyezhetjük rajta.

1943-AS ÉVRE MEGVÁLASZTOTT PREZSBITERIUM. Uj prezsbiteriumnak tagjai a következők: Lukács József gondnok, id. Maglics Imre magyar jegyző, ifj. Molnár János angol jegyző, Kis-Mózes Lajos pénztáros, id. Molnár János és Gracza Mihály ellenőrök, id. Németh Sándor, id. Németh Gábor, Szabó József, Szokody János, Bartha György presbiterok.

1943-AS ÉVRE MEGVÁLASZTOTT NÖEGYESÜLETI TISZTIKAR: Bacsó Györgyné elnök, Tüskés Mihályné al-elnök, id. Bartha Istvánné jegyző, özv. Szenfner Sebestyenné pénztáros, Murányi Józsefné és Bartha Györgyné ellenőrök.

A LUTHER LIGA 1943-as tisztikara: Poliachik Ilonka elnök, ifj. Molnár János pénztáros, Murányi Erzszi jegyző.

AZ 1942-es ESZTENDŐ SZÁMOKBAN. Az elmúlt esztendőben kicsiny egyházunknak összesen \$3,749.27 volt a bevétele, míg ezzel szemben a kiadások összege összesen \$3,444.20. Évvégén a pénztári egyenleg \$305.07 volt.

LELKÉSZI JUBILEUM. Gyülekezetünk lelkészét 1927 december 27-én szentelték fel evangélikus lelkészé. A mult év december 27-én volt tehát lelkésze szenteltetésének 15 éves jubileuma. A presbiterium még a mult év folyamán elhatározta, hogy lelkésze 15 éves papi jubileumát ünnepi istentisztelet és bankettel fogja megünnepelni. A karácsonyi ünnepek és a lelkészcsaládban való betegség miatt ez az elmúlt év decemberében nem történhetett meg. Lelkészünk 15 éves papi jubileumát tehát ebben az évben, március hó 7-én, vasárnap, ünnepi istentisztelet és utána következő banket keretében fogja megünnepelni. Ezen alkalommal egyik vidéki magyar evangélikus lelkész fogja az ígét hirdetni magyarul, míg az angol hirdetést egyik helybeli amerikai lelkész fogja vé-

gezni. Tekintettel arra, hogy az ünnepi banketton részt fog venni a helybeli amerikai ev. lelkészi kar nagyszámában, valamint gyülekezeteik is képviselve lesznek már most kérjük, hogy mindenki előre jelentse be a lelkésznél a banketton való részvételi szándékát. Csakis előre megváltott bankettjeggyel lehet majd a banketten részt venni és az asztaloknál számozott helyek lesznek. Erre azért van szükség, mert az élelmiszer és hus hiány miatt csak annyi személy részére kívánunk vacsorát készíteni, ahányan a banketton részt is fognak venni. Egy bankettjegy ára személyenkint egy dollár.

LORAIN, OHIO

Lelkész: Nt. Turcsányi Gyula

JANUÁR 10-én tartott egyházi gyűlésünkön a következő testvéreink lettek megválasztva tisztségre: Szabó György gondnok, Németh János al-gondnok, Tomka János titkár, Kiss Lajos ifj. pénztárnok, Pordán József és Halász László pénztári ellenőr, Németh János egyházi látogató. Egyházi ellenőrök: Tomka György, Kiss Lajos ifj. és Pordán József.

Presbiterok: Hegyi Lajos, Osztrognai András, Mauntsch Károly, Berki Sándor, Sente Péter, Kiss Lajos, idsb., Frigyes György, Berki Antal, Berki Mihály, Odor Sándor.

E helyen fejezzük ki őszinte köszönetünket a mult esztendei presbiterainknak a szorgalmas és hűséges munkáért, melyet egyházunk kebelében végeztek. Külön kö-

Lukács István és Fia

TEMETÉS RENDEZŐK

Betegszállítás kórházba éjjel-nappal díjmentesen.

12014 Buckeye Road — Longacre 7524

2728 Woodhill Road — Cedar 0593

Cleveland, Ohio

Telefon: 1344

GOWEN TEMETKEZÉSI INTÉZET "A magyarok temetkezője"

233 SOMERSET ST., NEW BRUNSWICK, N. J.

Evangélikus templomunk mellett

JAKAB ISTVAN ÉS TESTVÉREI

A legrégebb magyar temetési intézet az Egyesült Államokban.

8923 Buckeye Road 11713 Buckeye Road

CE. 0384

WA. 4421

Cleveland, Ohio

szönetet mondunk Tomka György gondnokunknak hűséges munkájáért.

PRESBITERI BEIKTATÁS ÉS EGYHAZI VACSORA. Február második vasárnapján azaz február 14-én d. e. Isteniszteletünkön beiktatjuk új prezbitereinket, este pedig Nőegyletünk disznótoros vacsorát készít; e vacsora a Slovenian Otthon alsó termében lesz megtartva este 6 órai kezdettel, amely vacsorára már most hívunk beneteket szeretettel.

BETHLEHEM, PA. SION EGYHÁZ.

Lelkész: Nt. Ormay János.

BETEGEINK. Özv. Benyó Jánosné, éltes millerheightsi nőtestvérünk a St. Lukes Hospitalban újabb operáción esett át. Állapota javulóban van. — Farkas János hittestvérünk súlyos sérülésből származó betegségéből épült fel. — Özv. Kalmár Józsefné és két gyermeke Eszter és Gyula valamint Farkas Józsefné nőtestvérünk szintén betegek. Mindnyájuknak mielőbbi gyógyulást kívánunk.

MEGEMLEKEZÉS. Január 17-én emlékeztünk meg imádkozásunkban néhai Ifj. Kálmán Lajosról, aki ezelőtt 6 évvel költözött el az élők sorából mint tengerész őrmester. A feljuló sebeket meggyógyítja az orvosok orvosa, az Ur Jézus Krisztus.

ADOMÁNYOK. A következő adományok érkeztek be egyházunk pénztárába. Id. Hegedüs Lajos és családja a lelkészlak alapjára 25.00, a templomépítési alapra 5.00 ajándékoztak. — Szénre adtak: Kovács Péter és csal. 3.00, Pálenik János 1.50, Szalay József 1.00, Sráj János és neje 1.00, Mészár B. Sándorné 50 cent. — Utólagos karácsonyi adományok: Mészár B. Sándorné 2.00, Ifju Szalay György 1.00. — Ujévi adományok: Zalaszkó Józsefné 1.00, Farkas Lajos és neje Lajos fiok halálának évfordulóján Isten dicsőségére 2.00 ajándékoztak az egyháznak. — Fogadják a nemes szívű adakozók az egyház hálás köszönetét.

PITTSBURGH, PA.

Lelkész: Nt. Rettman Farkas.

GYÁSZUNK. Január 13-án két évi betegség után Swissvaleban elhunyt Ternai Istvánné, kit január 16-án temettünk általános részvét mellett Swissvaleből a braddocki temetőbe. Ternai Istvánné Boros Róza született Felpécen 1881 március 17-én, 1889-ben jött Amerikába, 1901-ben ment férjhez Ternai Istvánhoz. Gyászolja férje, továbbá leánya Kállay Józsefné és férje és fiuk Frank, valamint jóbarátok, szomszédok. A temetés alkalmából Ternai István Isten dicsőségére \$5.00-t adományozott, Kállay József és neje ugyancsak 5.00-t Isten vigasztalja meg a gyászolókat. — Feltámadunk!

KORHÁZBAN VAN súlyos operációból lábadozva Mrs Wm. Klea, szül. Király Helen, McKeesporton. Felgyógyulásáért imádkozunk!

KATONAI SZOLGÁLATRA bevonult önként Biró Béla. Bevonulása alkalmából Biró Sándorné Isten dicső-

ségére öt dollárt adományozott. Hozza vissza a jó Isten kegyelme közénk fiatal katonatestvérünket, bátyjával és a többi szolgálatot teljesítő tesvérünket is!

NEW BRUNSWICK, N. J.

Lelkész: Nt. Szatmáry Gyula.

VÁLASZTÁSOK. — A gyülekezet a következő embereket választotta meg tisztikarba: Wallner Mihály gondnok, Id. Vasváry Miklós algondnok, Ifj. Csete György és Mihály Pál pénztárnokok, Kis Mátyás jegyző, Id. Novák János és Fliszár Mátyás pénztári ellenőrök, Vasváry János, Id. Csete György, Kovács Lajos, Szakács József, Ifj. Buthi Kálmán, Csarny János, Káldy Sándor, Ifj. Novák János, Mihály Mihály, Molnár József. Trusteek lettek: Fullajtár Pál, Id. Bencze Sándor, Id. Marko Imre, Id. Mészáros Károly és Varga János. A jó Isten adja, hogy buzgón dolgozzanak és kitartsanak anyaszentegyházok mellett.

A HALADÁS UTJÁN. — Adósságunkat teljesen kifizettük. Az utolsó törlesztés: \$2244.00. Új orgonát és vele járó harangokat vettük és kifizettük \$2396.00. Boriték és ceruza tartókat vásárolt a padokhoz a Luther Kör. Két új ének számtartó táblát vásárolt a Luther Kör. Az Amerikai és Szolgálati zászlót felavattuk. A 'Gyono Pénzt' tleörültük. Rendszeres heti adakozást teszünk a Misszió érdekében.

Évi bevétel \$6800.87 — Évi kiadás \$5735.34 — Teljes évi maradvány \$1065.53 — Defense Bond \$100.

EGYHAZI STATISZTIKA. Megkeresztelt tagsági létszám 483; Megkonfirmált tagsági létszám 415; Gyermekek tagszám (konfirmálatlan) 68; Urvacsorázók száma 297; Keresztelés 19; Konfirmálás 8; Esketés 16; Temetés 10; Betegek gyóntatása 14.

A CLEVELANDI ELSŐ GYÜLEKEZET.

Lelkész: Nt. Leffler M. Andor.

AZ EGYHÁZNÁL TISZTVISELŐK az 1943-ik évre a következők: Bors Károly, gondnok, Tóth Béla, algondnok Szutoris József jegyző, Id. Péntek Pál titkár, Varga József pénztárnok, Mendel István, Szloboda István és Tóth Béla számvizsgálók. Tanácsosok: Gebe István, Tóth Mihály, Tóth Sándor, Buják József, Sedenczki János, Hornyák Mihály, Babinyecz Pál, Kovács János, Hank Sámuel Ifj. Agoston Géza, Bendes Zsigmond, Nyári Márton, Rakityán János, Trenka László, Lénárt András, Császár Ferenc, Sles János, Süle Pál, Paulovics Károly, Egyházi: Lipták János.

A LUTHER MARTON BS. ÉS TEMPLOM EGYLETNÉL: Id. Péntek Pál elnök, Tóth Sándor alelnök, Szóke Sándor

GYÓGYSZERTÁR

MIDDLESEX PHARMACY

632 Amboy Ave., Perth Amboy, N. J.

Amboy Ave. és Hall Ave. sarkán.

Forduljunk hozzá minden orvosi redelmény-nyel. Pártoljuk aki minket is pártol. Mindenféle cikkek kaphatók.

Telefon: 4-0163

Phone P. A. 4-1212

Ha megbízható helyen akar vásárolni akkor
menjen az

AMERICAN

RADIO SALES AND SERVICE

Radio, Refrigerator és Mosógép üzletébe

Könnyű részletfizetés — Dán evangélikus üzlet

50 Smith Street

Perth Amboy, N. J.

jegyző, Dombi László titkár, Balogh Ferenc pénztárnok, Hornyák Mihály és Bors Károly számvizsgálók, Oláh János és Szőke Gyula zászlótartók. Hivatalos orvos D. Beck.

AZ EVANG. OLTÁR EGYLETNEK: Babinyecz Pálné elnök, Rakityán Jánosné alelnök, Mendel Istvánné jegyző, Tóth Sándorné pénztárnok, Hornyák Mihályné titkár, Bendes Lajosné és Novák Gáborné számvizsgálók.

A LUTHER LIGANÁL: Császár Ferenc elnök, Babinyecz Ferenc alelnök, Rakityán Jolán jegyző, Csuti Juliska levelező titkár, Mihály Ernő pénztárnok, Gorta Pál és Oravec Elza számvizsgálók.

ADÓSLEVÉL ÉGETÉSI KAMPANY. 1943 május 2-án lesz két esztendeje annak, hogy gyülekezetünk felszentelte új templomát és paróchiáját. Ezt a nevezetes évfordulót a gyülekezet az adóslevelek elégetésével akarja megünnepelni. A gyülekezettel szemben a Cleveland Trust Banknak van egy 2,000 dolláros first mortgage követelése és a Luther Márton Egyletnek egy 2,000 dolláros váltó követelése. Ezt a két adósságot a gyülekezet a rájuk következő pár hónap alatt ki akarja egyenlíteni. E célból a múlt hét folyamán egy adóslevél égitési kampányt indítottunk meg, melyre eddig a következő adományok folytak be: Id. Loska István és neje 5.00, Fodor Mártonné 5.00, Faska Mihály és neje 15.00, Mogor Albert és neje 10.00, Dono Márton és neje 20.00, Nt. Leffler Andor és neje 20.00, Mrs Székely Anna 10.00, Kovács Lajos (E 128) 10.00, Özv Trenka Györgyné 20.00, Mester Sándor (katona) 5.00, Özv. Csók Pálné 5.00, Csók Márton és neje 10.00, Pukánski Ferenc 5.00, Öse Jenő 4.00, Buják József 25.00, Jancsó János 60.000, Id. Szloboda István 10.00, Id Noll Edward 5.00, Kovács Lajos és neje (Grandview Ave.) 15.00, Id. Bendes Zsigmond 5.00 Ifj. Hank Sámuel 5.00, Szloboda János és neje 10.00, Andrews Edward és neje 5.00, Militisky István és neje 5.00, Koneker Imre és családja 20.00, Id. Gebe István és családja 15.00, Simon János és neje 5.00, Bálint Dénesné és családja 20.00, Szőke Mihályné 5.00, Ifj. Tóth Sándor és neje 5.00, Bendes József 10.00, Bálint József 10.00, Kucs Pálné 35.00, Ifj. Freyhof János 1.00, Szücs Pálné 3.00, Menyhért Kálmánné 10.00, Majoros Józsefné 5.00, Id. Gyurán István 10.00, Id. Hank Sámuel 5.00, Id. Gabnay Pálné 5.00, Mihály Pál és családja 20 00, Barnhoff Harry és családja 15.00, Szarka Gyula 5.00, Hornyák Mihály 5.00, Gorta Pál és családja 15.00, Sless János és családja 20.00, Gorta Zoltán 5.00 Ifj. Loska István és édesanyja 10.00, Id. Rudnay Rudolfné 20.00, Moldovány Béla és neje 25.00, Maraczkó Péter és családja 20.00, Szoka Gyula törlesztésbe 10.00-t adományozott. Gyülekeztünk minden tagját kérjük, hogy a nemes célt mindenki vegye bökezü pártfogásába.

EMLÉK-ADOMÁNYOK. Id. Péntek Pálné emlékére az Aranykönyvben emléklapot vásároltak a következők: Id. Péntek Pál \$10.00, Ifj. Péntek Pál 5.00, Péntek Ilonka 5 00, 'A jó szomszédok' 7.00, Fodor Márton és neje 5.00, Lénárt János és neje 5.00, Id. Hank Sámuel és neje 5.00, Id. Gebe István és neje 5.00 dollár értékben. Ifj. Szabó Gábor halálának egy éves évfordulója alkalmából, szerető testvérei Károly, János és Elza, egy 15 dolláros emléklapot vásároltak.

CLEVELAND WEST SIDEI GYÜLEKEZET.

Lelkész: Brachna Gábor.

Az egyház tisztikara az 1943. évre a következőképpen alakult a választások alapján: Ponicki János gondnok, Vögel Péter titkár, Slezák Mihály pénztárnok, Weiss Ernő jegyző, Szakács Lajos egyházi és ellenőr, Moore János Timár Gyula és Nagy Sándor ellenőrök, Papp Miklós egyházi ügyész.

Presbiterek: Bálint Dénes, Biró B. Árpád, Bero Erwin, Bösze Sándor, Ehasz József, Hegyi János, Huszarik József, Kispál József, Kató Antal, Kispál Lajos, Márton János, May József, Németh József, Orbán István, Szlauko Mihály, Szücs János és Wankó István.

AZ OLTÁREGYLET VEZETŐSÉGE: Czabán Mártonné elnök, Szlaukó Mihályné alelnök, Bakos Mihályné titkár, Ponicki Jánosné pénztáros, Kovács Józsefné jegyző, Számvizsgálók: Fiedler Lajosné, Nagy Sándorné, Németh Elekné. Bálint Dénesné és Csehi Gyuláné. Vagyonkezelő: Kankula Sándorné.

FEBRUÁR 28-án nagyszabású szeretetdelután lesz egyházunknál, amelynek előkészítésén máris 14 rendező fáradozik.

MÁRCIUS 7-én pedig egy Ifjúsági Vasárnapot tartunk, amikor az Énekkar és tagjai vegyes műsorral tognak a nyilvánosság elé lépni.

TAGSÁGI BORITEKÁT még több testvérünk nem vitte el. Akik ily formában fizetik tagdíjaikat, legyenek szivesek azt átvenni a lelkesi irodában.

KÖRHÁZI BETEGEINK: Ponicki János és Kispál Józsefné. Egészségi állapotuk javulóban van.

IFJUSÁGUNK SZINELŐADÁSA nagyon szépen sikerült. Felkészültségükről és rátermettségükről tett minden egyes szereplő bizonyosságot. A gyülekezet is megértette azt, hogy ez a generáció már angol nyelven tudja csak kifejezni képességeit. A gyülekezet többsége gyönyörködve élvezte végesvégig az ügyes szereplők játékát. A Főérdem Faska Lillie, aki szerepekre társait betanította. A gazdasági részt Kispál Lajos vezette. A szereplők egytől egyik igen jók voltak s bizonyos, hogy a jövőben sok sikkere számíthatnak még. Névszerint a következők szerepeltek: Faska Lillian, Gelczer Róbert, Herman Kató, Joó Anna, Kató Margit, Kankula Etus, Kankula Sándor, Komár May, Kispál Lajos, Márton Viola, Orosz Irénke, Ponicki Károly és Schlézinger Anton.

HONOR ROLL AVATÁS. Felemelő, egyben szomorú ünnepségünk volt Január 10-én, amikor a West Sidei gyülekezet is felavatta katona fiaink szolgálati emléktábláját. Kis gyülekezetünk is nagy számmal adózik a haza oltárán. Adná Isten, hogy ez az óriási áldozat ne legyen hiába és hogy fiainkat segítse Isten vissza a polgári élet boldog emberi útjára. Az eddig bevonult katonák névsora bevonulások sorrendjében a következő: Walther E. Pleasnick, Julius L. Gross, Joseph Dobos, Peter Nemeth, Charles Hujbert, Julius Kató, Juilus Ösze, Louis E. Ehasz, George Dobos, William Hujber, Julius Timár, William Timár, Andrew J. Macsnik, Louis K. Pall, Frank Papis, Michael Szlauko, Dan G. Schoger, Charles Chokon, Joseph Kovács Árpád Szőke, Louis G. Flagner, Louis T. Pleasnick, William Szakács, Stephen Szücs, Andrew J. Orosz, Louis Bella, Paul Gubics, Kálmán Gubics, Joseph Martin, Elwood C. Sprague, Joseph Huszarik Ronald Tevault, Joseph Konkoly, Jacob Mozer, Lewis Dovenbarger, Alexander M. Fanchaly, Ernest Bálint, William Majoros.

DETROIT, MICH.

Lelkész: Nt. Becker Jakab.

ISTENTISZTELETEK SORRENDJE. — Minden vasárnap délelőtt 9-től 10-ig vasárnapi iskola, 10—11-ig angol istentisztelet, 11—12-ig magyar istentisztelet.

GYÜLÉSEK. — A hónap első vasárnapján, a magyar istentisztelet után, egyházi havi gyűlés. Ugyancsak az első vasárnap délután 2 órai kezdettel a női oltáregyesület havi gyűlése.

Minden hónap második vasárnapján délután betegsegélyző egyesületünk tartja havi gyűlését.

Reménységek esztendeje!

Az Urnak 1943. éve a mi számunkra minden bizonytalansága mellett is tele van jó reménységekkel.

Reméljük azt, hogy szerte ezen a földön felragyog a szabadság napja minden rabnép fölött;

Reméljük azt, hogy befogadó hazáknak győzelmet ad a seregek Istene minden ellenségén;

Reméljük azt, hogy a megértés lelke sugallja majd a békét a mi őshazánk nepe számára is;

Reméljük azt, hogy a megértés az ajakról a szivekbe kerül az egy Atya gyermekei között;

Reméljük azt, hogy a régiék elmúlnak s mindenek mindenütt mindenben megújulnak;

Reméljük azt, hogy multán a háborunak új hacok magvai nem szöknek új csirába;

Reméljük azt, hogy testvériségbe öleli a világot a legfőbb akarat engedelmes megértése;

Reméljük azt, hogy nem maradunk le az önzetlen áldozatok hozatalának versenyében;

Reméljük azt, hogy mint a multban és jelenben, úgy a jövőben is: szolgálhatunk.

1726 PENNSYLVANIA AVE., N. W.
KOSSUTH BUILDING
WASHINGTON, D. C.

Az Amerikai Magyar Református Egyesület

Hungarian Lutheran Monthly

2836 East Blvd.

Cleveland, Ohio

Return Postage Guaranteed

Sec. 562 P. L. & R.

U. S. POSTAGE

1c Paid

Cleveland, Ohio

Permit No. 907